

**UCHWAŁA NR XVII/112/2020
RADY POWIATU W SIEDLCACH**

z dnia 11 września 2020 r.

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020- 2030”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 5, art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2020 poz. 920 t.j.) oraz art. 35 a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2020 poz. 426 t.j. z późn. zm.) Rada Powiatu w Siedlcach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Siedlcach oraz Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

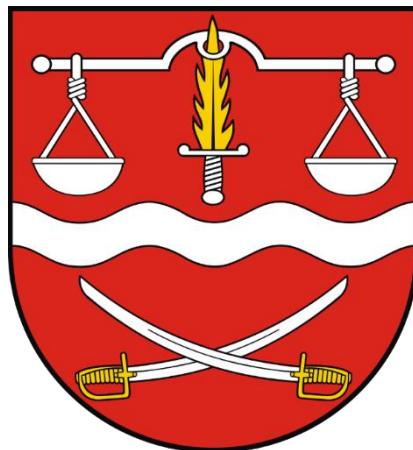
**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**

Marek Gorzala

Załącznik do uchwały Nr XVII/112/2020

Rady Powiatu w Siedlcach

z dnia 11 września 2020 r.

**POWIATOWY
PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
NA LATA 2020 – 2030**

Siedlce, sierpień 2020 rok

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Charakterystyka Powiatu Siedleckiego.....	5
3. Diagnoza i ocena sytuacji osób niepełnosprawnych.....	6
3.1 Charakterystyka populacji osób niepełnosprawnych.....	6
3.2 Edukacja osób niepełnosprawnych	8
3.3 Opieka zdrowotna i rehabilitacja lecznicza.....	10
3.4 Aktywizacja i rehabilitacja zawodowa.....	12
3.5 Rehabilitacja społeczna.....	17
4. Działania Powiatu Siedleckiego na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2014 – 2019.....	17
4.1 Wykorzystanie środków finansowych PFRON w latach 2014-2019.....	18
4.2 Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.....	29
5. Założenia programu.....	35
6. Cele operacyjne i ich realizatorzy.....	35
7. Monitoring i ewaluacja programu.....	44
8. Podsumowanie.....	45

1. Wstęp

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 – 2030, zwany dalej „Programem”, jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki społecznej Powiatu Siedleckiego, ukierunkowanym na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Podstawowym założeniem Programu jest dążenie do stworzenia kompleksowego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i wdrożenie rozwiązań, które umożliwią im samodzielne oraz niezależne życie.

Kreowanie lokalnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie zapobiegania niepełnosprawności, łagodzenia jej skutków, rehabilitacji, a także realizacji zadań zmierzających do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym stanowi ważne i obligatoryjne zadanie władz samorządowych. Nie zmniejsza to odpowiedzialności ogółu społeczeństwa, jednostek czy też organizacji, które od lat są partnerami w tworzeniu spójnej i efektywnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych.

Program określa działania realizowane na terenie Powiatu Siedleckiego na rzecz osób niepełnosprawnych, zmierzające do pełnego, indywidualnego rozwoju i zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, gwarantujące pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

We współczesnym świecie niepełnosprawność człowieka stanowi ważny problem społeczny. Dotyka ona ludzi niezależnie od wieku, statusu społecznego czy materialnego, warunków klimatycznych i ekonomicznych.

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Zgodnie z definicją stosowaną przez Światową Organizację Zdrowia do osób niepełnosprawnych zalicza się osoby z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczyć ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami. W Polsce stosowane są co najmniej dwie definicje dotyczące osób niepełnosprawnych. Pierwsza to definicja wynikająca z przepisów prawa i dotycząca prawnej podstawy kwalifikacji do grupy osób niepełnosprawnych. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2020 poz. 426 t.j. z poz. zm.) niepełnosprawność określana jest jako stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudniający, ograniczający bądź uniemożliwiający wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ograniczający zdolność do wykonywania pracy zarobkowej. Druga dużo szersza definicja niepełnosprawności stosowana jest w statystyce Głównego Urzędu Statystycznego i ujmuje nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które nie posiadają orzeczenia

o niepełnosprawności lecz deklarują, że mają ograniczenia w wykonywaniu wybranych czynności tzw. niepełnosprawność biologiczna.

Osoby niepełnosprawne to grupa osób zagrożona wykluczeniem społecznym. Grupa ta nie jest jednorodna lecz zróżnicowana pod wieloma względami tj. stopnia i rodzaju niepełnosprawności, wieku, statusu materialnego, poziomu wykształcenia, miejsca zamieszkania.

Problemy osób niepełnosprawnych są jedną z ważniejszych kwestii społecznych w Powiecie Siedleckim. Biorąc pod uwagę zakres zjawiska, niezaprzeczalnym staje się konieczność podejmowania przez państwo, a także instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe różnorodnych działań i wysiłków zmierzających do rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz eliminowania barier ograniczających bądź utrudniających ich funkcjonowanie w społeczeństwie. Prowadzenie działań skierowanych do osób niepełnosprawnych i ich rodzin jest niezbędnym warunkiem wspomagającym zwiększenie aktywności tej części społeczności Powiatu.

Wszelkie przedsięwzięcia służące rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przestrzeganiu praw osób niepełnosprawnych są nieodzownym czynnikiem w poprawie warunków ich życia. Oddziaływanie powinno być kierowane zarówno do osób niepełnosprawnych jak i ich rodzin poprzez zapobieganie ich izolacji i marginalizacji. Osiągnąć to można poprzez tworzenie warunków do integracji osób niepełnosprawnych z najbliższym otoczeniem społecznym, przeciwdziałanie izolacji rodzin z osobą niepełnosprawną oraz przygotowanie osób niepełnosprawnych do samodzielnego życia.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020-2030 ma na celu eliminację przeszkód, które utrudniają aktywny udział w życiu społecznym, zapobiegają marginalizacji i wykluczeniu społecznemu tej grupy osób. Program przedstawia działania, które pozwolą osobom niepełnosprawnym na integrację z lokalną społecznością, stworzą warunki do rehabilitacji społecznej, zawodowej, oraz usprawnią edukację tej grupy osób, a także zapewnią poszanowanie i egzekwowanie ich praw.

Program ma charakter otwarty, a stopień ogólności zawartych w programie działań został tak opracowany, aby umożliwić w przyszłości podejmowanie różnorodnych inicjatyw oraz włączanie na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów, realizatorów i uczestników. W programie z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania, dopuszcza się możliwość poszerzenia go o nowe obszary działań.

Celem programu jest zminimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz umożliwienie zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych w różnych obszarach życia.

Program składa się z trzech zasadniczych działów - założeń teoretycznych dotyczących powstania programu, analizy statystycznej i posiadanych informacji w zakresie dotychczasowych działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz cele operacyjne i sposób ich realizacji.

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest art. 35a pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2020 poz. 426 t.j. z poz. zm.), w następującym brzmieniu:

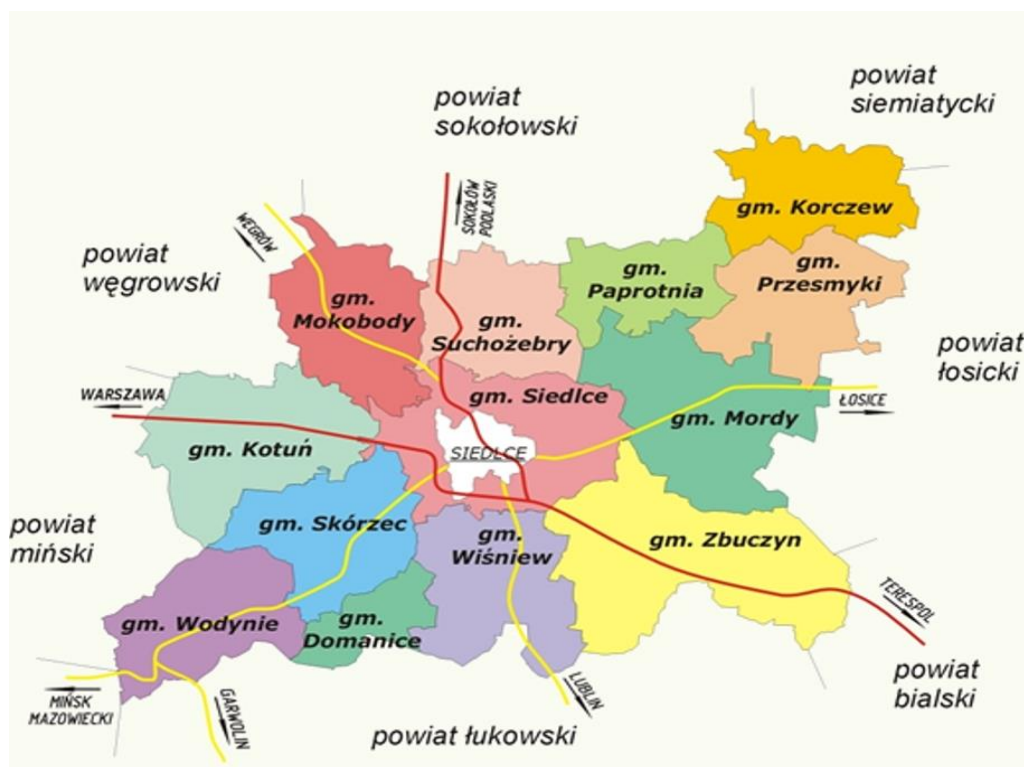
„(...) do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: a) rehabilitacji społecznej, b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.”

Adresatami programu są osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny zamieszkujące teren Powiatu Siedleckiego. Koordynacją realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020- 2030 zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach.

2. Charakterystyka Powiatu Siedleckiego

Powiat Siedlecki jest położony we wschodniej części Województwa Mazowieckiego. Teren działania powiatu obejmuje 13 gmin - 12 gmin wiejskich: Domanice, Korczew, Kotuń, Mokobody, Paprotnia, Przesmyki, Siedlce, Skórzec, Suchożebry, Wiśniew, Wodynie, Zbuczyn i jedna gmina miejsko - wiejska Mordy. Powierzchnia geodezyjna powiatu wynosi 160 348 ha.

Teren działania Powiatu Siedleckiego przedstawia poniższa mapa.

Teren Powiatu Siedleckiego zamieszkuje 81 352 osoby, w tym 40 953 mężczyzn i 40 399 kobiet (wg danych GUS stan na dzień 31.12.2018 roku). Gminy Powiatu Siedleckiego charakteryzują się dużym

zróznicowaniem pod względem liczby mieszkańców. Najwięcej osób mieszka na terenie gminy Siedlce (18 226), a najmniej w gminie Paprotnia (2 556). Średnia gęstość zaludnienia wynosi 51 osoby na km². Na obszarze powiatu znajduje się jedno miasto - Mordy, liczące około 1,8 tysiąca mieszkańców.

3. Diagnoza i ocena sytuacji osób niepełnosprawnych

Problematyka osób niepełnosprawnych, ze względu na skalę zajmuje ważne miejsce w polityce społecznej realizowanej w Powiecie Siedleckim. Dlatego też, działania Powiatu Siedleckiego na rzecz osób niepełnosprawnych winny stanowić ważny element polityki społecznej i gospodarczej. Nasz powiat zmierza do wspierania działań samopomocowych oraz inicjatyw społecznych mających na celu przezwyciężanie trudności związanych z integracją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.

3.1. Charakterystyka populacji osób niepełnosprawnych

Liczba osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren Powiatu Siedleckiego określana jest szacunkowo z uwagi na brak danych o tej grupie osób. Podstawowym źródłem informacji o osobach niepełnosprawnych w Powiecie Siedleckim są dane pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2011 roku, zamieszczonego na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego.

Należy jednak pamiętać, że w omawianym badaniu respondenci dobrowolnie udzielali odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności, co mogło rzutować na uzyskaną w spisie strukturę osób niepełnosprawnych i niedoszacowanie ogólnej liczby osób niepełnosprawnych.

Teren Powiatu Siedleckiego zamieszkuje **81 352** osoby, w tym **8 469** osób niepełnosprawnych. Stanowi to **10,41 %** całej populacji mieszkańców¹.

W metodologii badań, które zastosowano w spisach powszechnych, zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na dwie grupy. Pierwszą z nich stanowiły osoby z niepełnosprawnością ustaloną prawnie to znaczy takie, które miały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony. Natomiast drugą grupę stanowiły osoby z niepełnosprawnością biologiczną to znaczy takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do wieku.

Stan liczbowy osób niepełnosprawnych według podziału na płeć, stan prawny i biologiczny przedstawia poniższa tabela.

¹ Narodowy Spis Ludności 2011, Główny Urząd Statystyczny.

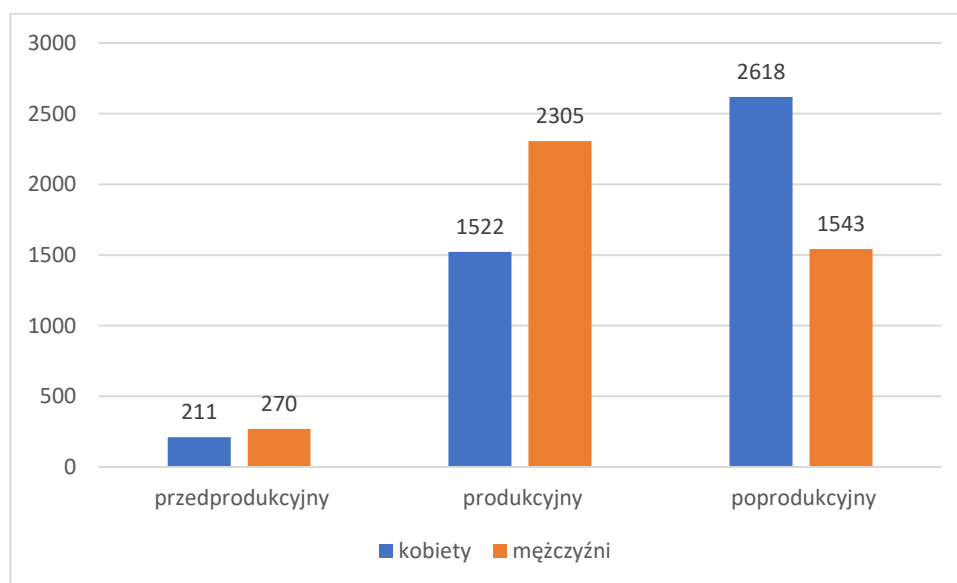
Tabela 1. Stan liczbowy osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Siedleckiego

Lp.	Wyszczególnienie	Osoby niepełnosprawne		
		Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1.	Ogółem	8 469	4 118	4 351
2.	Prawnie	4 181	2 246	1 935
3.	Biologicznie	4 288	1 872	2 416

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z Narodowego Spisu Ludności 2011 roku, Główny Urząd Statystyczny

Powyższe dane wskazują, że liczba osób odczuwających ograniczenie sprawności wynosiła ogółem 8 469 osób, w tym dotyczyła 4 118 mężczyzn i 4 351 kobiet. Spośród osób niepełnosprawnych w znaczeniu prawnym więcej było mężczyzn (53,7%), natomiast pod względem niepełnosprawności biologicznej więcej było kobiet (56,3%).

Strukturę wiekową populacji osób niepełnosprawnych Powiatu Siedleckiego według płci i grup ekonomicznych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w Powiecie Siedleckim

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z Narodowego Spisu Ludności 2011 roku, GUS

W Powiecie Siedleckim osób niepełnosprawnych w wieku przedprodukcyjnym było 481, w tym 211 kobiet i 270 mężczyzn. Biorąc pod uwagę wiek produkcyjny można zauważyć, że mężczyzn (2 305) jest zdecydowanie więcej niż kobiet (1 522). Odwrotna sytuacja jest w grupie wiekowej osób niepełnosprawnych obejmującej wiek poprodukcyjny, w tym przypadku dominują kobiety (2 618 kobiet w stosunku do 1 543 mężczyzn).

Uświadomienie zależności pomiędzy wiekiem, płcią a ograniczeniem sprawności jest istotne z punktu widzenia działań pomocowych na rzecz osób niepełnosprawnych. Osobą niepełnosprawną można stać się w każdym wieku, jednak w ciągu trwania życia na skutek urazów, wad wrodzonych, chorób przewlekłych (w tym również związanych z wykonywanym zawodem) pogarsza się często stan zdrowia uniemożliwiając w różnym stopniu codzienne funkcjonowanie. Postępujące starzenie się społeczeństwa ma także wpływ na wzrost liczby osób niepełnosprawnych.

3.2. Edukacja osób niepełnosprawnych

Dostęp do edukacji jest podstawowym elementem, który decyduje o włączeniu osób niepełnosprawnych do życia społecznego. Działania dotyczą wszystkich etapów edukacji: począwszy od żłobka poprzez przedszkole, szkołę podstawową, szkołę ponadpodstawową, wyższą a także doskonalenie zawodowe przez cały okres aktywności zawodowej. Konieczne jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym, bez względu na stopień i rodzaj niepełnosprawności, pełnego dostępu do edukacji, rozwijania osobowości, talentu, kreatywności, tak aby w pełni mogły wykorzystać swój potencjał w zakresie możliwości intelektualnych i fizycznych. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w powszechnej edukacji jest ważne także z uwagi na proces integracji społecznej ze środowiskiem lokalnym.

Na terenie Powiatu Siedleckiego funkcjonują następujące placówki edukacyjne²:

- 41 przedszkoli (w tym 3 punkty przedszkolne),
- 49 szkół podstawowych,
- 1 szkoła ponadpodstawowa,
- 2 młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- 1 specjalny ośrodek szkolno- wychowawczy,
- 1 powiatowa poradnia psychologiczno- pedagogiczna.

Dzieci i młodzież niepełnosprawna z terenu Powiatu Siedleckiego realizują obowiązek szkolny w ogólnie dostępnych szkołach. Obiekty szkół znajdujące się na terenie Powiatu Siedleckiego, w większości nie są dostosowane do kształcenia dzieci i młodzieży niepełnosprawnej ruchowo. W budynkach występują bariery architektoniczne, utrudniające dostęp i poruszanie się po terenie szkoły dzieci niepełnosprawnych ruchową poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Dzieci i młodzież ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, niepełnosprawne intelektualnie, ze sprzężoną niepełnosprawnością typu Zespół Downa, dzieci niedowidzące oraz niepełnosprawne ruchowo kształcą się między innymi w Specjalnym Ośrodku Szkolno-

² <https://rspo.men.gov.pl>

Wychowawczym w Stoku Lackim. Celem działań Ośrodka jest stworzenie optymalnych warunków nauczania i wychowania z wykorzystaniem różnorodnych metod i technik pracy uwzględniających indywidualne potrzeby i możliwości każdego ucznia. Ośrodek przystosowany jest do funkcjonowania w nim osób niepełnosprawnych ruchowo (windy, odpowiednio przystosowane łazienki i sanitariaty) oraz posiada bazę lokalową wyposażoną w specjalistyczne pomoce i technologię komputerową.

W ofercie edukacyjnej Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego w Stoku Lackim wyróżniamy³:

- **Przedszkole Specjalne** powstałe z myślą o dzieciach w wieku od 2,5 do 6 lat niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, z autyzmem oraz niepełnosprawnością sprzężoną.
- **Szkołę Podstawową**- proces edukacji dzieci niepełnosprawnych intelektualnie znacznego i umiarkowanego stopnia przebiega w oparciu o realizację indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych (tzw. IPE-T-ów) dostosowanych do możliwości psychofizycznych każdego z nich.
- **Szkołę Przysposabiającą do Pracy**- to szkoła 3-letnia, do której przyjmowani są absolwenci szkoły podstawowej posiadający aktualne orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z powodu niepełnosprawności intelektualnej umiarkowanego i znacznego stopnia. Szkoła kształci uczniów w zakresie: gospodarstwa domowego, małej gastronomii, ogrodnictwa oraz małej poligrafii.
- **Zajęcia rewalidacyjno- wychowawcze**- dla osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim. Zajęcia realizują swoje zadania w oparciu o indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny opracowany przez prowadzących zajęcia nauczycieli we współpracy z psychologiem, na podstawie wskazań zawartych w orzeczeniu o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
- **Wczesne Wspomaganie Rozwoju**- prowadzone jest na podstawie opinii Powiatowej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej. Celem wczesnego wspomagania jest przede wszystkim dążenie do poprawy jakości życia dziecka, rozwijanie zainteresowania otoczeniem, pomoc w pełnym wykorzystaniu potencjału rozwojowego dziecka i dostrzeganie jego mocnych stron oraz udzielanie pomocy rodzicom w tworzeniu jak najlepszych warunków dla jego rozwoju.

Ponadto Powiat Siedlecki jest organem prowadzącym dla takich jednostek oświatowych jak: Powiatowej Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Stoku Lackim oraz Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Mordach, który zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu w Siedlcach z dnia 22 maja 2020 roku w sprawie rozwiązania Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Mordach oraz likwidacji szkół wchodzących w jego skład funkcjonuje do dnia 31 sierpnia 2020 roku.

Na terenie Powiatu Siedleckiego w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

³ <http://www.soswstoklacki.pl/oferta/>

funkcjonują dwie placówki opiekuńczo – wychowawcze: Dom Na Zielonym Wzgórzu w Kisielanach-Żmichach i Dom nad Liwcem w Kisielanach- Żmichach, które swoją opieką i wychowaniem obejmuje 31 wychowanków, w tym 2 dzieci i młodzieży niepełnosprawnych (stan na 31.12.2019 r.).

Jednostką działającą w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego jest Dom Pracy Twórczej „Reymontówka” w Chlewiskach, który w swoich działaniach jest przyjazny osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom. Organizuje szereg imprez kulturalno- oświatowych, plenery artystyczne oraz inne imprezy okolicznościowe.

Powiatową jednostką, która realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach. Jednostka realizuje zadania skierowane do osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*. Szczegółowy opis realizowanych zadań na rzecz osób niepełnosprawnych przez naszą jednostkę określa punkt 4 niniejszego programu.

Na rzecz osób niepełnosprawnych działa również Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Stoku Lackim, która wielozakresowo wspiera zarówno dziecko, jak i jego rodzinę w zakresie:

- wczesnej diagnozy specjalistycznej,
- opracowania indywidualnego programu,
- terapii pedagogicznej, psychologicznej,
- rehabilitacji ruchowej, indywidualnej i grupowej,
- diagnozy kompetencji i zainteresowań,
- specjalistycznej pomocy psychologicznej i terapeutycznej,
- poprawy komunikacji w rodzinie,
- nauki asertywności, budowania i szanowania granic dziecka,
- nabycia umiejętności rozpoznawania uczuć własnych i dziecka,
- wspierania dziecka w rozwoju i samodzielności.

3.3. Opieka zdrowotna i rehabilitacja lecznicza

Podstawową opiekę zdrowotną, mieszkańcom Powiatu Siedleckiego, zapewnia 25 ośrodków podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), 6 poradni specjalistycznych oraz 6 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej świadczących leczenie w warunkach domowych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę placówek świadczących opiekę zdrowotną w poszczególnych gminach Powiatu Siedleckiego.

Tabela 2. Placówki opieki zdrowotnej w gminach na terenie Powiatu Siedleckiego

Gmina	Ośrodki podstawowej opieki zdrowotnej	Przychodnie specjalistyczne	Niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej świadczące leczenie w warunkach domowych	Ogółem
Siedlce	1	0	0	1
Korczew	1	0	1	2
Paprotnia	1	0	0	1
Mordy	3	4	2	9
Przesmyki	2	0	1	3
Wiśniew	2	0	0	2
Zbuczyn	3	1	0	4
Domanice	1	0	0	1
Skórzec	2	0	0	2
Wodynie	2	1	1	4
Kotuń	3	0	1	4
Mokobody	2	0	0	2
Suchożebry	2	0	0	2
Ogółem	25	6	6	37

Zródło: Opracowania własne na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia

Specjalistyczną opiekę zdrowotną na terenie Powiatu Siedleckiego sprawują następujące placówki⁴:

1. Indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska- ginekologia i położnictwo w Zbuczynie,
2. Pracownia fizjoterapii prowadzona przez NZOZ „Centrum” w Oleśnicy,
3. Poradnia zdrowia psychicznego prowadzona przez Przychodnię Medyczną „VENA” w Mordach,
4. Poradnia ginekologiczno- położnicza prowadzona przez Przychodnię Medyczną „VENA” w Mordach,
5. Pracownia fizjoterapii prowadzona przez Przychodnię Medyczną „VENA” w Mordach,
6. Hospicjum domowe w Mordach prowadzone przez NZOZ Pielęgniarska Opieka Domowa S.C.

Ponadto na terenie powiatu funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Ptaszkach z filią w Kukawkach przeznaczony dla 51 osób z chorobą Alzheimera i innymi chorobami otępiennymi oraz przewlekłe psychicznie chorych prowadzony przez Siedleckie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera. Podstawowym celem działalności jednostki jest zapewnienie całodobowej opieki i rehabilitacji osób niepełnosprawnych, która pozwoli na jak najdłuższe samodzielne funkcjonowanie każdego z pensjonariuszy.

Na terenie Powiatu Siedleckiego większość ośrodków zdrowia jest przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Budynki posiadają podjazdy dla wózków inwalidzkich, bądź windę (2 ośrodki zdrowia nie mają podjazdu ani windy). Ponadto do potrzeb osób niepełnosprawnych przystosowane są

⁴<https://zip.nfz.gov.pl/GSL/GSL/PrzychodnieSpecjalistyczne>

korytarze (w 3 ośrodkach są wąskie korytarze nie zapewniające ciągu pieszych) oraz pomieszczenia higieniczno- sanitarne (w 4 ośrodkach brak jest łazienki przystosowanej dla osób niepełnosprawnych).

Mieszkańcy Powiatu Siedleckiego w konieczności skorzystania z doraźnej pomocy lekarskiej w zakresie podstawowym mogą ją uzyskać w lokalnych ośrodkach zdrowia, jednakże specjalistyczna opieka zdrowotna nie jest wystarczająca w stosunku do potrzeb mieszkańców terenów wiejskich. Specjalistyczne usługi medyczne oraz rehabilitacyjne realizowane są tylko w nielicznych gminach, do których niejednokrotnie utrudniony jest dojazd środkami komunikacji ogólnodostępnej.

Mieszkańcy naszego powiatu wielokrotnie korzystają ze specjalistycznej pomocy lekarskiej w dwóch szpitalach oraz przychodniach specjalistycznych znajdujących się na terenie miasta Siedlce.

3.4. Aktywizacja i rehabilitacja zawodowa

Istotną dziedziną życia, w której człowiek realizuje się jako jednostka społeczna jest praca zawodowa. Uczestnictwo w życiu społecznym poprzez aktywność zawodową umożliwia uzyskanie źródła finansowania własnych potrzeb życiowych oraz zapewnia poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych przeciwdziała wykluczeniu społecznemu oraz jest pozytywnym zjawiskiem o znaczeniu ekonomicznym, ponieważ przenosi osoby niepełnosprawne ze sfery osób korzystających z pomocy socjalnej do sfery osób zwiększających dochód narodowy. Praca budzi i podtrzymuje w osobie niepełnosprawnej poczucie własnej godności, szacunku i wartości osobistej. Mając na uwadze powyższe istotne jest stworzenie osobom niepełnosprawnym możliwości i warunków do pracy zawodowej.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego poprzez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Rehabilitacja zawodowa stawia sobie za cel przygotowanie osoby niepełnosprawnej do pracy oraz zapewnienie jej pracy zgodnie z psychofizycznymi możliwościami i kwalifikacjami zawodowymi. Do realizacji tego celu niezbędne jest:

- dokonanie oceny zdolności do pracy, w szczególności poprzez: przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności, ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, uzdolnień i zainteresowań;
- prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia;
- przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia;
- dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie;

- określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy, a w razie potrzeby- przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych, sprzętu rehabilitacyjnego itp.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2020 poz. 426 t.j. z poz. zm.) skierowane do mieszkańców i pracodawców Powiatu Siedleckiego realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach.

Na koniec 2019 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach zarejestrowanych było 1347 osób bezrobotnych pochodzących z terenu Powiatu Siedleckiego, w tym 113 osób niepełnosprawnych. W stosunku do lat poprzednich odnotowano spadek liczby bezrobotnych.⁵

Poniższa tabela prezentuje strukturę osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach jako bezrobotne pochodzące z terenu Powiatu Siedleckiego.

Tabela 3. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych w latach 2015-2019

Wyszczególnienie	Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Siedlcach			Liczba osób poszukujących pracę
	ogółem	kobiety	mężczyźni	
Rok (stan na 31.12)				
2015	166	80	86	24
2016	158	76	82	18
2017	132	66	66	23
2018	123	63	60	19
2019	115	56	59	18

Zródło: Opracowania własne na podstawie Sprawozdań z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2015-2019

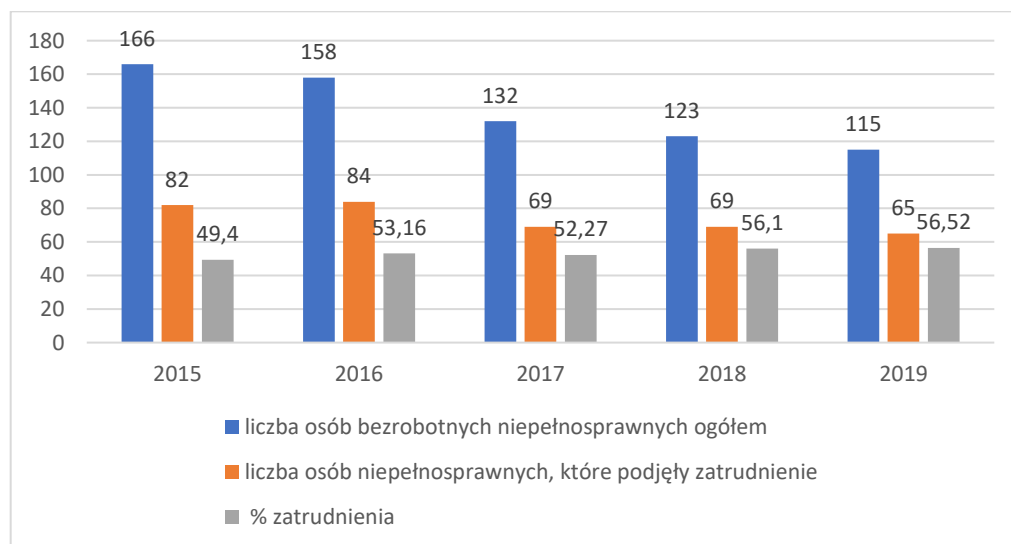
Z analizy powyższych danych wynika, że na terenie Powiatu Siedleckiego na przestrzeni badanych lat spada liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych. Natomiast liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracę utrzymuje się na podobnym poziomie.

⁵ Sprawozdanie z Działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach w 2019 roku.

Tabela 4. Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie w latach 2015-2019

Rok	Liczba osób, które podjęły zatrudnienie		
	ogółem	kobiety	mężczyźni
2015	82	48	34
2016	84	45	39
2017	69	42	27
2018	69	39	30
2019	65	39	26

Źródło: Opracowania własne na podstawie Sprawozdań z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2015-2019

Wykres 2. Podjęcie zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne w latach 2015- 2019

Źródło: Opracowania własne na podstawie Sprawozdań z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2015-2019

Powyższe dane przedstawiają stosunek podjęcia zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne do ogólnej liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne. Zauważyć można, iż w badanym okresie nieznacznie zwiększyła się liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie, lecz skala bezrobocia wśród tej grupy społecznej nadal jest duża.

W zakresie rehabilitacji zawodowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wspierane są następujące zadania:

- przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- udzielanie dofinansowań kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej, prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego;
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej;
- finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych;
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy- staże, prace interwencyjne, szkolenia, przygotowania zawodowe w miejscu pracy;
- realizacja programów na rzecz rehabilitacji zawodowej, służących zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Poniższa tabela przedstawia formy oraz wysokość wykorzystania środków PFRON w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Siedleckiego.

Tabela 5. Wykorzystanie środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej w latach 2015-2019

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	Kwota dofinansowania ze środków PFRON				
Staże	9 609,00	0,00	0,00	7 013,50	7 934,63
Koszty szkoleń	0,00	0,00	0,00	0,00	4 731,15
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	0,00	47 200,00	0,00	0,00	27 000,00
Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu	2 395,00	2 779,00	3 342,29	3 164,28	3 192,61
Adaptacja lub nabycie urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy	40 000,00	0,00	12 250,00	0,00	0,00
RAZEM	52 004,00	49 979,00	15 592,29	10 177,78	42 858,39

Źródło: Opracowania własne na podstawie Sprawozdań z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2015-2019

Z danych zawartych w tabeli nr 5 wynika, iż najwięcej środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej wykorzystano w latach 2015 i 2016, natomiast najmniej w 2018 roku.

Najwięcej środków finansowych zostało przeznaczonych na wypłatę jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (74 200 zł) oraz adaptację lub nabycie urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy (52 250 zł). Z kolei największym zainteresowaniem cieszyło się zadanie w zakresie zwrotu kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu, zaś najmniejszym dofinansowanie kosztów szkoleń.

Ponadto doradcy zawodowi służą wsparciem w przygotowaniach do procesu poszukiwania pracy oraz w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych. Wskazują również obszar, w którym osoba niepełnosprawna może lub powinna podnieść swoje kwalifikacje, a tym samym zwiększyć szanse na zatrudnienie. Prawnicy pomagają w kwestiach dotyczących ulg, dofinansowań i uprawnień, jakie można uzyskać z tytułu niepełnosprawności oraz w rozwiązywaniu innych problemów o charakterze prawnym. Psycholodzy zaś wspierają w przygotowaniach do wejścia lub powrotu na rynek pracy. Motywują do usamodzielniania się oraz wspierają w pokonywaniu barier psychologicznych związanych z niepełnosprawnością.

Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach współpracuje z warsztatami terapii zajęciowej, współuczestnicząc w kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych. W ramach cyklicznych spotkań uczestnicy poznają urząd, doradców klienta wspierających osoby niepełnosprawne oraz uzyskują informację na temat funkcjonowania urzędu, jak również form pomocy świadczonych osobom wchodzącym na rynek pracy.

Prowadzone przez doradców zawodowych warsztaty w Klubie Aktywnego Poszukiwania Pracy aktywizujące grupę, skupiają uwagę na przygotowaniu osoby do wejścia na rynek pracy. Omawiane zagadnienia to m.in.: dokumenty aplikacyjne, rozmowa kwalifikacyjna, mowa ciała, mocne strony i motywacja.

Celem przeprowadzanych spotkań jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, a w szczególności przystosowanie do życia społecznego i zawodowego, przełamywanie barier i niwelowanie izolacji społecznej.

Pomimo dostępnych instrumentów wsparcia aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych nadal utrzymuje się niski poziom zatrudnienia wśród tej grupy społecznej.

Jedną z głównych przyczyn niskiego poziomu aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych są obawy pracodawców wynikające z niejasnych oczekiwań odnośnie możliwości wykonywania pracy przez osoby niepełnosprawne. Postawy pracodawców świadczą o stereotypowym podejściu w postrzeganiu osób niepełnosprawnych. Dlatego też niezbędne jest podjęcie działań związanych z poprawą stanu wiedzy pracodawców o rodzajach niepełnosprawności, deficytach z nimi związanych oraz ich wpływie na wykonywanie pracy.

3.5. Rehabilitacja społeczna

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz.U. 2020 poz. 426 t.j. z poz. zm.) zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, a wykonywana jest przede wszystkim przez: kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi, wyrabiania umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych i likwidacji barier. Rehabilitacja społeczna to zbiór działań organizacyjnych, technicznych, leczniczych, psychologicznych, edukacyjnych, społecznych, szkoleniowych dążących do osiągnięcia, przy czynnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Do zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej, na realizację których przeznaczane są środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych należą:

- dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów;
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika;
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Powyższe zadania są realizowane ze środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skierowane do dzieci i młodzieży, dorosłych osób niepełnosprawnych i organizacji pozarządowych realizujących zadania statutowe na rzecz ww. osób - mieszkańców Powiatu Siedleckiego.

4. Działania Powiatu Siedleckiego na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2014 - 2019

Dotychczasowe działania Powiatu Siedleckiego na rzecz osób niepełnosprawnych określa Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011- 2020 uchwalona Uchwałą Rady Powiatu w Siedlcach nr X/53/2011 z dnia 17 czerwca 2011 roku, jak również Strategia Rozwoju Powiatu Siedleckiego na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 roku podjęta Uchwałą Nr XIII/92/2015

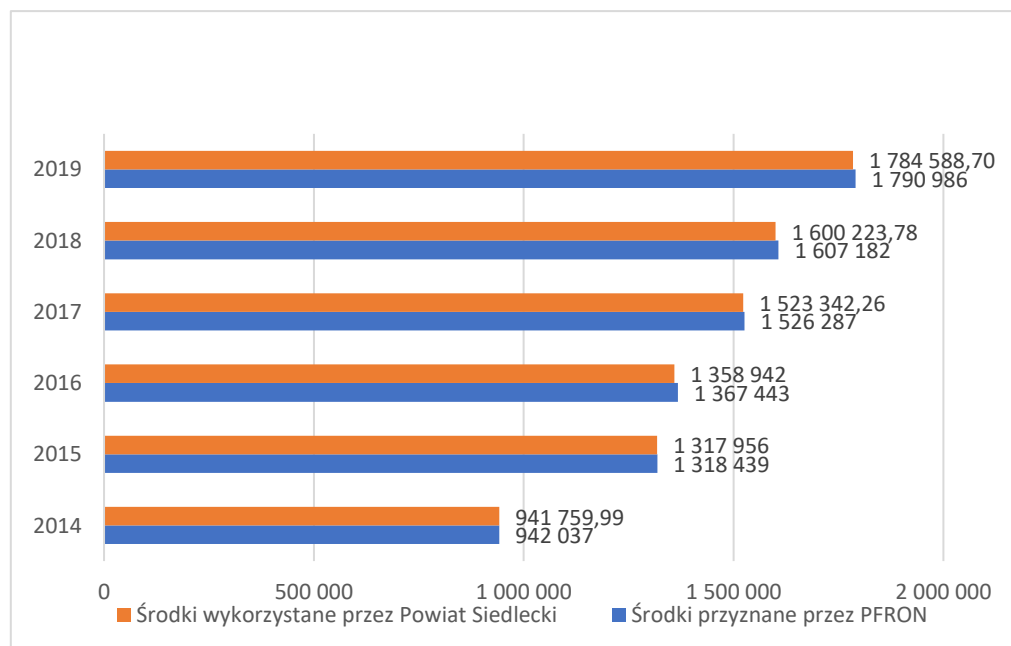
Rady Powiatu w Siedlcach z dnia 18 grudnia 2015 roku. Dokumenty te mają na celu określenie działań zmierzających do wyrównania szans osób niepełnosprawnych oraz do pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, zainteresowania społeczeństwa lokalnego problemami osób niepełnosprawnych oraz wspieranie organizacji i grup samopomocowych zrzeszających lub działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

4.1. Wykorzystanie środków finansowych PFRON w latach 2014 - 2019

Zgodnie z art. 48 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1999 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz.U. 2020 poz. 426 t.j. z poz. zm.) środki finansowe PFRON przekazywane są samorządom powiatowym według algorytmu na realizację określonych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach od 1999 roku rozpoczęło realizację dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren Powiatu Siedleckiego.

Poniższy wykres przedstawia limit środków PFRON w latach 2014-2019 oraz ich wykorzystanie z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Wykres 3. Limit przyznawanych środków PFRON i ich wykorzystanie w latach 2014- 2019

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

Poniższa tabela przedstawia wysokość środków PFRON wykorzystanych w latach 2014-2019 z podziałem na określone zadania.

Tabela 6. Wykorzystanie środków PFRON z podziałem na zadania w latach 2014- 2019

Lp	Wyszczególnienie zadań	Rok					
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
1.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	31 800,00	41 982,00	67 040,00	49 667,00	47 459,00	47 160,00
2.	Rehabilitacja zawodowa	7 723,00	52 004,00	49 979,00	15 592,29	10 177,78	42 858,39
3.	Dofinansowanie kosztów działania WTZ w Skórcu	473 472,00	473 207,00	511 872,00	511 872,00	531 072,00	579 056,92
4.	Dofinansowanie kosztów działania WTZ w Kisielanach	47 125,00	325 512,00	351 912,00	479 880,00	497 880,00	579 072,00
5.	Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych	128 000,00	88 135,00	49 848,00	77 597,00	123 263,00	119 017,00
6.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	167 915,00	219 917,00	256 670,00	299 701,00	298 248,00	308 645,00
7.	Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	85 724,99	117 199,00	71 621,00	89 032,97	92 124,00	108 779,39
8.	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Razem:	941 759,99	1 317 956,00	1 358 942,00	1 523 342,26	1 600 223,78	1 784 588,70

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

Osoby niepełnosprawne zamieszkujące teren Powiatu Siedleckiego w ramach środków PFRON ubiegały się o dofinansowanie niżej wymienionych zadań:

➤ **Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego**

O dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny mogły ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności wskazanych w zleceniu lekarza specjalisty informującym o konieczności zakupu danego sprzętu w celu wspomagania procesu rehabilitacji w warunkach domowych.

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

O dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego mogły ubiegać się raz w roku osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadziły działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku i udokumentowały posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Tabela 7. Liczba złożonych wniosków oraz kwota wypłaconego dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2014 – 2019

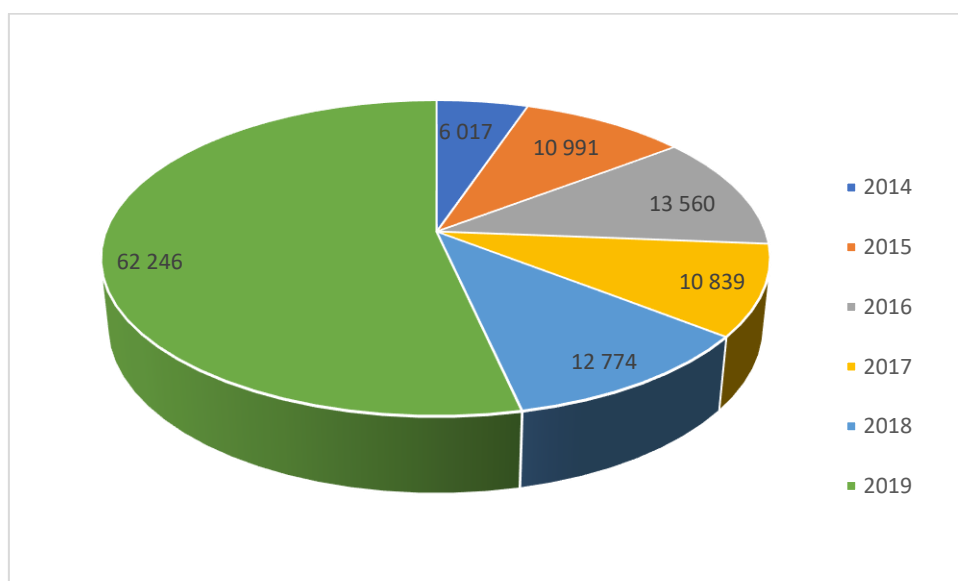
Sprzęt rehabilitacyjny	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba złożonych wniosków	11	15	14	11	5	16
Liczba zrealizowanych wniosków	7	12	13	8	5	14
Kwota wypłaconych środków PFRON	6 017,00	10 991,00	13 560,00	10 839,00	12 774,00	62 246,00

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

Z danych zawartych w tabeli nr 7 wynika, że środki przeznaczone na sprzęt rehabilitacyjny w 2014 roku były najniższe i wynosiły 6 017 zł, zaś w kolejnych latach przedstawiały się na podobnym poziomie, z kolei najwyższe były w 2019 roku i wynosiły 62 246 zł. Jeżeli chodzi o liczbę złożonych wniosków to najwięcej osób ubiegało się w 2019 roku – 16 osób, a najmniej w 2018 roku - 5 osób.

Poniższy wykres przedstawia wysokość wypłaconego dofinansowania ze środków PFRON na sprzęt rehabilitacyjny w latach 2014-2019.

Wykres 4. Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny w latach 2014- 2019

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

➤ **Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze**

O dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze mogły ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

Przedmioty ortopedyczne są to wyroby medyczne, przedmioty służące do leczenia i rehabilitacji nieprawidłowości w funkcjonowaniu narządów ruchu.

Natomiast środki pomocnicze to przedmioty wspomagające funkcjonowanie różnego rodzaju narządów, takich jak narząd słuchu czy wzroku.

W ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osoby niepełnosprawne najczęściej ubiegały się o przyznanie dofinansowania do zakupu aparatów słuchowych, pieluchomajtek, cewników, wszelkiego typu protez kończyn i protez piersi, obuwia ortopedycznego, gorsetów ortopedycznych czy też wózków inwalidzkich.

Tabela 8. Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2014 – 2019

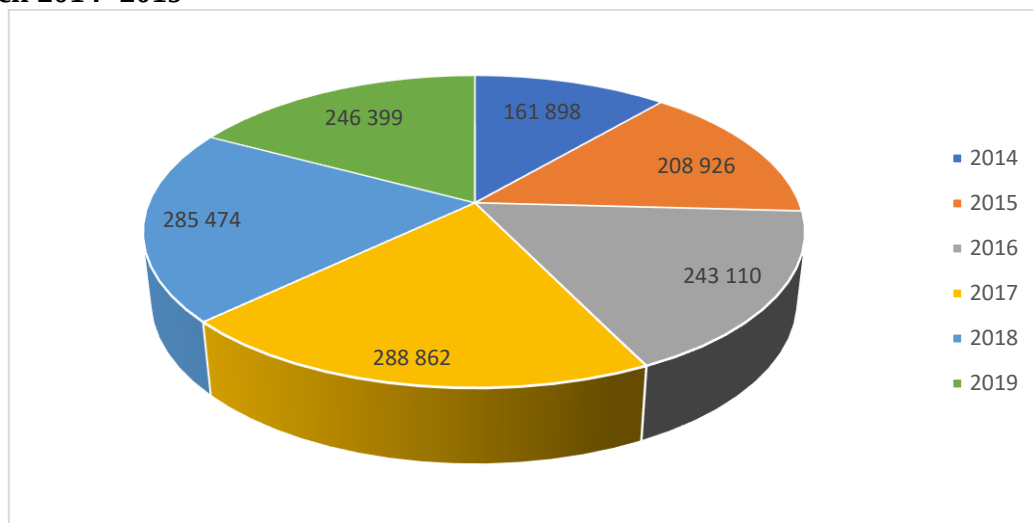
Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba złożonych wniosków	534	519	578	566	564	548
Liczba zrealizowanych wniosków	323	377	456	544	511	443
Kwota wypłaconych środków PFRON	161 898,00	208 926,00	243 110,00	288 862,00	285 474,00	246 399,00

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

Najwięcej wniosków w ramach dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wpłynęło w 2016 roku bo aż 578, w tym zostało zrealizowanych 456 wniosków na kwotę 243 110 zł. Z kolei w 2017 roku zostało rozpatrzonych najwięcej wniosków- 544 na kwotę 288 862 zł.

Poniższy wykres przedstawia kwoty wypłaconego dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w analizowanych latach.

Wykres 5. Dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2014- 2019

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

➤ **Dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych**

Turnus rehabilitacyjny jest formą aktywnej rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku, mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań. Program turnusu powinien zawierać elementy rehabilitacji zgodne z rodzajem schorzenia osoby niepełnosprawnej oraz obejmować zajęcia kulturalno-oświatowe, sportowo-rekreacyjne oraz inne wynikające ze specjalistycznego rodzaju turnusu, z uwzględnieniem zajęć indywidualnych i grupowych.

Turnus rehabilitacyjny odbywa się w zorganizowanej grupie, liczącej nie mniej niż 20 uczestników i trwa nie krócej niż 14 dni.

Tabela 9. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym wraz z opiekunami w latach 2014 – 2019

Turnusy rehabilitacyjne wraz z opiekunami	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba złożonych wniosków wraz z opiekunami	252	348	243	201	229	253
Liczba zrealizowanych wniosków wraz z opiekunami	145	110	61	90	134	136
Kwota wypłaconych środków PFRON	128 000,00	88 135,00	49 848,00	77 597,00	123 263,00	135 022,00

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

Najwięcej osób niepełnosprawnych uzyskało dofinansowanie do wyjazdu na turnus rehabilitacyjny w 2014 roku bo aż 145 na kwotę 128 000 zł. Natomiast najmniej w 2016 roku, ponieważ pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym miały dzieci. Pozostali wnioskodawcy z uwagi na niewystarczające środki finansowe nie uzyskali dofinansowania do wyjazdu na turnus rehabilitacyjny. Ta forma dofinansowania cieszy się wśród niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Siedleckiego bardzo dużym zainteresowaniem.

➤ **Likwidacja barier architektonicznych**

Barier architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższym otoczeniu, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

O dofinansowanie w powyższym zakresie mogły ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się oraz są właścicielami nieruchomości, ich użytkownikami wieczystymi lub też posiadają zgodę właściciela lokalu, w którym stale zamieszkują na likwidację barier architektonicznych.

Tabela 10. Liczba złożonych wniosków oraz kwota wypłaconego dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych latach 2014 – 2019

Likwidacja barier architektonicznych	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba złożonych wniosków	12	14	17	11	16	5
Liczba podpisanych umów	3	3	3	5	4	3
Kwota wypłaconych środków PFRON	69 746,00	79 999,40	71 620,88	77 893,97	77 586,00	44 983,61

Zródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

Z danych zawartych w tabeli 10 wynika, że najwięcej środków finansowych na likwidację barier architektonicznych przeznaczono w 2015 roku w wysokości 79 999 zł, z kolei najmniej w 2019 roku- 44 983,61 zł. Jeżeli chodzi o liczbę złożonych wniosków to najwięcej osób ubiegało się w 2016 roku – 17 osób, a najmniej bo tylko 5 osób w 2019 roku.

➤ **Likwidacja barier technicznych**

Barier techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

O dofinansowanie do likwidacji barier technicznych mogły ubiegać się osoby niepełnosprawne jeżeli było to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności oraz ich likwidacja umożliwiła

lub w znacznym stopniu ułatwiła wykonywanie podstawowych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Tabela 11. Liczba złożonych wniosków oraz kwota wypłaconego dofinansowania do likwidacji barier technicznych w latach 2014 – 2019

Likwidacja barier technicznych	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba złożonych wniosków	4	7	2	1	3	5
Liczba podpisanych umów	2	5	0	1	1	3
Kwota wypłaconych środków PFRON	2 748,00	24 282,60	0,00	8 925,00	2 754,00	10 243,80

Zródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

W badanym okresie najwięcej osób niepełnosprawnych uzyskało dofinansowanie do likwidacji barier technicznych w 2015 roku. Podpisano 5 umów na zakup: urządzeń sanitarnych do łazienki, panela grzewczego, pieca gazowego, akumulatora do procesora oraz przenośnego koncentratora tlenu na łączną kwotę 24 828 zł. Natomiast najmniej wniosków wpłynęło w 2017 roku - 1 i został przyjęty do realizacji. Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie do zakupu schodołaza gąsiennicowego w wysokości 8 925 zł. Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd Powiatu w Siedlcach „zasadami w sprawie udzielenia dofinansowania ze środków PFRON z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w 2016 roku” w tym roku nie było realizowane zadanie w zakresie likwidacji barier technicznych.

➤ **Likwidacja barier w komunikowaniu się**

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

O dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się mogły ubiegać się osoby niepełnosprawne jeżeli ich likwidacja umożliwiła lub w znacznym stopniu ułatwiła osobie niepełnosprawnej kontakty z otoczeniem, w szczególności osoby z dysfunkcją narządu wzroku, słuchu i mowy.

Tabela 12. Liczba złożonych wniosków oraz kwota wypłaconego dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się latach 2014 – 2019

Likwidacja barier w komunikowaniu się	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba złożonych wniosków	23	16	14	2	14	27
Liczba podpisanych umów	8	4	0	2	12	16
Kwota wypłaconych środków PFRON	13 230,99	12 918,00	0,00	2 214,00	19 660,00	53 551,98

Zródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

Z danych zawartych w tabeli 12 wynika, że najwięcej środków finansowych na realizację zadania w zakresie likwidacji barier w komunikowaniu się zostało przeznaczonych w 2019 roku. Spośród 27 złożonych wniosków dofinansowanie uzyskało 16 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 53 551,98 zł. W 2017 roku wszystkie złożone wnioski (2) zostały przyjęte do realizacji. Podpisano 2 umowy na kwotę 2 214 zł na zakup telefonu komórkowego oraz oprogramowania wspomagającego komunikację. Natomiast w 2016 roku, tak jak w przypadku likwidacji barier technicznych, nie były realizowane zadania w zakresie likwidacji barier w komunikowaniu się zgodnie z przyjętymi przez Zarząd Powiatu w Siedlcach „zasadami w sprawie udzielenia dofinansowania ze środków PFRON z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych w 2016 roku”.

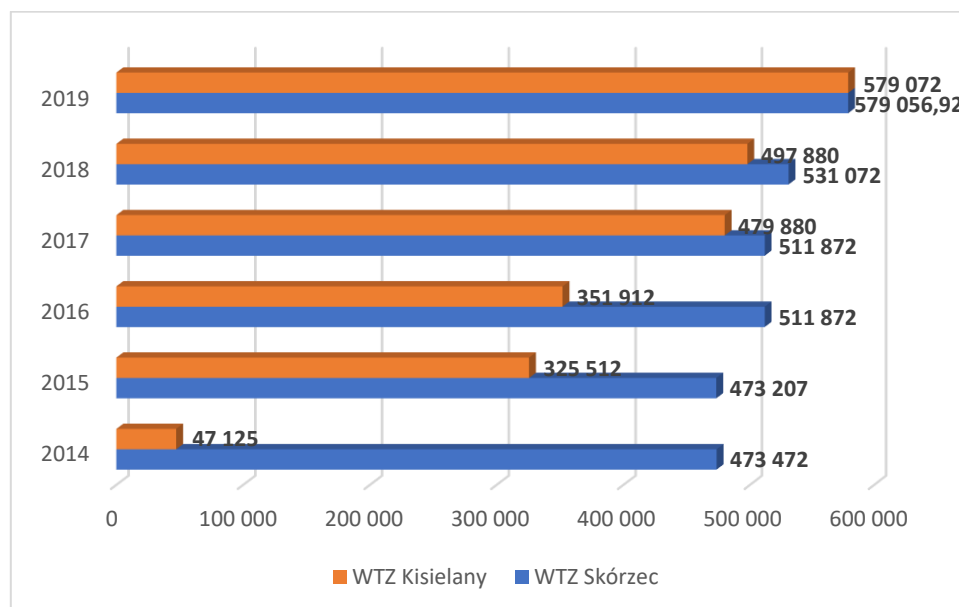
➤ **Dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej**

Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do zatrudnienia. Realizacja tego celu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej zmierzających do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, jak również psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Na terenie Powiatu Siedleckiego funkcjonują 2 warsztaty terapii zajęciowej, utworzone i prowadzone przez Caritas Diecezji Siedleckiej. Warsztat Terapii Zajęciowej w Skórcu funkcjonuje od 2007 roku i liczy 32 uczestników, w tym 31 mieszkańców Powiatu Siedleckiego i 1 mieszkańca Miasta Siedlce, natomiast Warsztat Terapii Zajęciowej w Kisielanach rozpoczął swoją działalność 29.12.2014 roku. Na początku działalności liczył 22 uczestników, od 2016 roku 30 uczestników, natomiast od 2018 roku 32 uczestników - mieszkańców Powiatu Siedleckiego. Poniższy wykres

przedstawia wypłacone kwoty dofinansowania ze środków PFRON na dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej w poszczególnych latach.

Wykres 6. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej w latach 2014- 2019

Źródło: Sprawozdania z realizacji zadań finansowanych ze środków PFRON w latach 2014-2019

➤ Program „Aktywny samorząd”

W 2012 roku Powiat Siedlecki przystąpił do realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” finansowanego ze środków PFRON. Jednostką organizacyjną powiatu realizującą program jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach. Celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Program dzieli się na 2 moduły, ponadto moduł I na obszary i zadania. W ramach zadań modułu I beneficjenci pomocy mogli uzyskać dofinansowanie do: likwidacji barier transportowych (zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu oraz pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B), likwidacji barier w dostępie do uczestnictwa w życiu informacyjnym, poprzez zakup sprzętu elektronicznego i oprogramowania, likwidacji barier w poruszaniu się (pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz utrzymanie jego sprawności technicznej, zakup i naprawa protezy kończyny), jak również pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej. Natomiast w ramach modułu II osoby niepełnosprawne mogły otrzymać pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Szczegółowe zestawienie przyznanych i wykorzystanych środków na poszczególne moduły programu w latach 2012 – 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Wydatkowanie środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w latach 2012- 2019

Rok	Wysokość przyznanych środków			Wysokość wydatkowanych środków			Procent wykorzystania
	Moduł I	Moduł II	Razem	Moduł I	Moduł II	Razem	
2012	135 502,00		135 502,00	90 299,60		90 299,60	66,64 %
2013	156 857,60	110 269,00	267 126,60	146 555,89	71 770,00	218 325,89	81,73 %
2014	94 183,00	126 991,00	221 174,00	93 695,20	126 575,00	220 270,20	99,60 %
2015	35 607,20	90 312,00	125 919,20	35 607,20	90 312,00	125 919,20	100,00 %
2016	71 046,00	68 887,00	139 933,00	66 355,93	68 519,00	134 874,93	96,39 %
2017	105 757,00	57 996,00	163 753,00	78 363,00	41 855,00	120 218,00	73,41 %
2018	76 892,00	42 193,00	119 085,00	76 661,80	42 193,00	118 854,80	99,81 %
2019	142 777,00	44 073,71	186 850,71	140 057,77	42 265,00	182 322,77	97,58 %
Razem	X	X	1 359 343,51	X	X	1 211 085,39	89,40 %

Zródło: Sprawozdania z realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” za lata 2014-2019

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że najwięcej środków otrzymanych w ramach programu „Aktywny samorząd” wykorzystano w 2015 roku. Wysoki poziom wykorzystania środków finansowych był również w latach 2014 - 2019. Ogólny poziom wykorzystania środków PFRON na realizację przedmiotowego programu kształtował się na poziomie 89,40 %. Powyższe wynika z faktu, iż adresatami programu są osoby niepełnosprawne tylko ze znacznym, a w niektórych zadaniach umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Poza tym beneficjenci programu muszą spełniać szereg innych kryteriów umożliwiających udział w programie.

Podjęcie się przez Powiat Siedlecki realizacji przedmiotowego programu jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej skierowanej do osób niepełnosprawnych.

➤ Program wyrównywanie różnic między regionami

W omawianych latach Powiat Siedlecki uczestniczył również w „Programie wyrównywania różnic między regionami” zarówno jako realizator, jak i samodzielny wnioskodawca. Celem strategicznym programu jest wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, zamieszkujących regiony słabo rozwinięte gospodarczo i społecznie w dostępie do rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Tabela 14. Pozyskane środki w ramach „Programu wyrównywanie różnic między regionami” w latach 2014 – 2019

Rok	Obszar	Beneficjent	Zakres dofinansowania	Kwota dofinansowania
2014	B	Gmina Wiśniew	1. Budowa windy dla osób niepełnosprawnych w Zespole Oświatowym w Wiśniewie	39 729,00
			2. Zakup schodolaza z wózkiem standardowym dla obiektu Zespołu Oświatowego w Radomyśli	6 000,00

2016	D	Caritas Diecezji Siedleckiej	1. Zakup samochodu do przewozu niepełnosprawnych dla Warsztatu Terapii Zajęciowej w Skórcu	134 099,00
			2. Zakup samochodu do przewozu niepełnosprawnych dla Warsztatu Terapii Zajęciowej w Kisielanach	134 099,00
2017	D	Powiat Siedlecki	1. Zakup 9- osobowego busa przystosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo (z najazdem dla wózków inwalidzkich) dla Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Stoku Lackim	72 660,00
		Siedleckie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera	2. Zakup 9- cio osobowego samochodu osobowego (mikrobusu) przystosowanego do przewozu osób na wózkach inwalidzkich	72 660,00
2018	Powiat Siedlecki nie przystępował do realizacji programu - brak wniosków			0,00
2019	Powiat Siedlecki nie przystępował do realizacji programu - wpłynął 1 wniosek, który został zweryfikowany negatywnie pod względem formalnym			0,00
Razem:	x	x	x	459 247,00

Zródło: Opracowania własne na podstawie danych PCPR Siedlce

W ramach obszaru B programu - likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy została wybudowana winda oraz został zakupiony schodofaz w dwóch placówkach oświatowych. Natomiast w ramach obszaru D - likwidacja barier transportowych zostały zakupione 4 samochody przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich.

➤ Program Zajęcia klubowe w WTZ

W 2019 roku Powiat Siedlecki przystąpił do realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ” finansowanego ze środków PFRON. Głównym celem programu jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Program „Zajęcia klubowe w WTZ” jest rozwiązaniem, które sprzyja aktywnemu wspomaganie uczestników warsztatu, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej.

Na terenie Powiatu Siedleckiego działają prowadzone przez Caritas Diecezji Siedleckiej dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej w Skórcu i w Kisielanach, które obejmują rehabilitację społeczną 64 uczestników. Powiat Siedlecki w oparciu o wniosek Caritas Diecezji Siedleckiej złożył

do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wystąpienie o przyznanie środków PFRON na realizację programu „Zajęcia klubowe w WTZ” w okresie od 1 lutego 2019 roku do 31 stycznia 2020 roku dla 10 osób z niepełnosprawnością. Beneficjentami programu jest 6 osób niepełnosprawnych znajdujących się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób, których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ oraz 4 osoby niepełnosprawne, które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia.

Na realizację programu w 2019 roku Powiat Siedlecki uzyskał dofinansowanie w wysokości **48 000 zł**, które zostało przekazane Warsztatom Terapii Zajęciowej i wykorzystane na realizację zajęć klubowych dla uczestników programu.

4.2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

Istotną rolą w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych i ich rodzin pełnią organizacje pozarządowe. Na terenie Powiatu Siedleckiego funkcjonuje kilka organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego działających na rzecz osób niepełnosprawnych. W głównej mierze są to organizacje skupiające osoby z konkretnym schorzeniem bądź dysfunkcją. Intensywność współpracy dotyczy szeroko rozumianej integracji społecznej dzięki, której osoby niepełnosprawne czynnie uczestniczą w życiu społecznym, poprzez prowadzenie i organizację punktów informacyjnych oraz różnego rodzaju imprez okolicznościowych. Również organizacjom pozarządowym realizującym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych udzielane były dofinansowania do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON. Dofinansowanie zostało przyznane do następujących imprez: wycieczek kilkudniowych, plenerów artystycznych, pikników integracyjnych, imprez kulturalnych oraz imprez sportowych.

Większość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych ma siedzibę na terenie miasta Siedlce. Samorząd powiatowy w zależności od posiadanych środków finansowych wspiera również działalność prowadzoną przez organizacje pozarządowe znajdujące się na terenie miasta Siedlce. Organizacje te skupiają w swoich szeregach znaczną liczbę osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren Powiatu Siedleckiego.

Środkami finansowymi wspierane są również organizacje pozarządowe, które wykonują zadania z zakresu pomocy społecznej. Corocznie Polski Komitet Pomocy Społecznej – Zarząd Rejonowy w Siedlcach organizuje choinkę noworoczną dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, pochodzących z rodzin ubogich zamieszkujących teren Powiatu Siedleckiego. W ramach współpracy powiat przekazuje darowiznę w postaci środków pieniężnych na artykuły spożywcze (paczki). Ponadto została podjęta współpraca w ramach realizacji zadania publicznego pod tytułem: „Prowadzenie wypożyczalni sprzętu

rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych dla mieszkańców Powiatu Siedleckiego”.

Rokrocznie organizowany jest letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym z terenu Powiatu Siedleckiego w ramach współpracy między Powiatem Siedleckim a Samorządem Województwa Mazowieckiego – ZHP, który jest organizatorem letniego wypoczynku.

W 2001 roku Powiat Siedlecki podjął współpracę z Siedleckim Stowarzyszeniem Osób z Chorobą Alzheimer’a zlecając prowadzenie Domu Pomocy Społecznej w Ptaszkach z filią w Kukawkach. Powiat Siedlecki w ramach współpracy przekazuje dotację w wysokości przekazanej przez Wojewodę Mazowieckiego na utrzymanie każdego pensjonariusza umieszczonego przed 1 stycznia 2004 roku.

Ponadto Powiat Siedlecki współpracuje z Caritas Diecezji Siedleckiej w zakresie wspierania finansowego działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Skórcu na utrzymanie 32 uczestników, Warsztatu Terapii Zajęciowej w Kisielanach na utrzymanie 32 uczestników oraz Warsztatu Terapii Zajęciowej w Siedlcach na utrzymanie 6 uczestników z terenu Powiatu Siedleckiego. Również Caritas realizuje zadania publiczne z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej pod tytułem: „Organizacja letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Siedleckiego”, jak również działalność na rzecz osób niepełnosprawnych pod tytułem: „Prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych dla mieszkańców Powiatu Siedleckiego” oraz zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym pod tytułem: „Prowadzenie specjalistycznego punktu konsultacyjno- interwencyjnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla mieszkańców Powiatu Siedleckiego”.

Z roku na rok zwiększa się krąg jak i zakres współpracy organizacji pozarządowych z Powiatem Siedleckim. Efektem współpracy Powiatu Siedleckiego z organizacjami pozarządowymi jest ich uczestnictwo w Powiatowej Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych, która jest organem doradczo-opiniującym funkcjonującym przy Staroście Siedleckim.

Tabela 15 przedstawia wykaz organizacji pozarządowych korzystających z dofinansowania ze środków PFRON do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych na przestrzeni lat 2014-2019. O dofinansowanie do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, jeżeli: prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez co najmniej 2 lata przed dniem złożenia wniosku, udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania oraz posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON.

Tabela 15. Wykaz organizacji pozarządowych korzystających z dofinansowania ze środków PFRON do organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2014-2019

1.Nazwa organizacji		CARITAS DIECEZJI SIEDLECKIEJ				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	Spartakiada	-	1) wycieczka „Sprawni żeglarze” 2) Piknik integracyjny	1) wycieczka „Sprawni żeglarze” 2) Piknik integracyjny	1) wycieczka „Sprawni żeglarze” 2) Piknik integracyjny	1) wycieczka „Sprawni żeglarze” 2) Piknik integracyjny
Kwota dofinansowania	rezygnacja	-	1) 8 880,00 2) 1 020,00	1) 5 000,00 2) 1 266,00	1) 5 000,00 2) 1 440,00	1) 5 000,00 2) 1 520,00
2.Nazwa organizacji		KATOLICKIE STOWARZYSZENIE NIEPEŁNOSPRAWNYCH ODDZIAŁ SIEDLCE				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	1) Letni plener artystyczny 2) Spotkanie wigilijne	1) Letni plener artystyczny 2) Spotkanie wigilijne 3) Wycieczka „Śladami św. Jana Pawła II”	1) Letni plener artystyczny 2) Spotkanie wigilijne z Mikołajem 3) Wycieczka „Poznajemy Polskę”	1) Letni plener artystyczny 2) Spotkanie wigilijne z Mikołajem 3) Wycieczka „Poznajemy Litwę”	1) Letni plener artystyczny 2) Spotkanie wigilijne z Mikołajem 3) Wycieczka integracyjno-turystyczna na Śląsk	1) Letni plener artystyczny 2) Spotkanie wigilijne z Mikołajem 3) Wycieczka pn. „Poznajemy Świętokrzyskie”
Kwota dofinansowania	1) 11 575,00 2) 1 220,00	1) 14 340,00 2) 1 380,00 3) 5 400,00	1) 14 400,00 2) 2 298,00 3) 8 724,00	1) 5 000,00 2) 2 292,00 3) 5 000,00	1) 5 000,00 2) 1 860,00 3) 5 000,00	1) 5 000,00 2) 1 260,00 3) 5 000,00
3.Nazwa organizacji		SIEDLECKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z ZESPOŁEM DOWNA „ZAWSZE RAZEM”				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	Wycieczka do „Krainy Rumianku”	Wycieczka do Farmy Iluzji	Wycieczka do Janowca nad Wisłą	Wycieczka do Jura Parku w Bałtowie	Wycieczka do Farmy Iluzji	Wycieczka do „Sądów Klemensa”
Kwota dofinansowania	860,00	860,00	745,00	1 912,00	1 359,00	1 180,00
4.Nazwa organizacji		POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH Koła Siedlce				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	1) Wycieczka „Do krainy westernu i Zamku Książąt Mazowieckich” 2) Wycieczka „Świętokrzyskie czaruje”	1)Pielgrzymka do Łowicza w ramach Ogólnopolskiej Pielgrzymki Niewidomych 2) Wycieczka z okazji Dnia Dziecka pn. „Zaproszenie do magicznych ogrodów i zamku”	1) Wycieczka z okazji Dnia Dziecka pn. „Kraina Rumianku” 2) Wycieczka pn. „Dookoła Łodzi”	1) Wycieczka z okazji Dnia Dziecka pn. „Pociągiem retro do Puszczy Kampinoskiej” 2) Wycieczka „Ogólnopolska Pielgrzymka Niewidomych”	1) Wycieczka pn. „Podlaska mieszanka. Cyganie, Prawosławni i Katolicy” 2) Wycieczka z okazji Dnia Dziecka pn. „Pociągiem retro do Puszczy Kampinoskiej”	1) Wycieczka pn. „Wizyta w Skansenie” 2) „Pielgrzymka do Trzebnicy na Dolnym Śląsku”
Kwota dofinansowania	1) 1 050,00 2) 4 650,00	1) 3 000,00 2) 1 200,00	1) 1 320,00 2) 5 340,00	1) rezygnacja 2) 5 000,00	1) 3 240,00 2) 780,00	1) 600,00 2) 5 000,00
5.Nazwa organizacji		SIEDLECKIE STOWARZYSZENIE POMOCY OSOBOM Z CHOROBAŁ ALZHEIMERA				

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	Wycieczka pn. „Polsko Ty moja” Warszawa	Wycieczka pn. „Poznaj Polskę”	Wycieczka pn. „Mazury- ósmy cud natury”	1) Wycieczka pn. „Śladami Mikołaja Kopernika” 2) Piknik integracyjny	1) Wycieczka pn. „Odkryj Świętokrzyskie” 2) Piknik integracyjny „Radość w Ptaszkach”	1) Wycieczka pn. „Zwiedzamy Podlasie” 2) Piknik integracyjny „Radość w Ptaszkach”
Kwota dofinansowania	6 015,00	12 702,00	12 557,00	1) 5 000,00 2) 5 000,00	1) 5 000,00 2) 5 000,00	1) 5 000,00 2) 5 000,00
6.Nazwa organizacji POLSKI ZWIĄZEK GŁUCHYCH Koło Terenowe w Siedlcach						
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	1) Wycieczka „Spacerkiem po Wielkopolsce” 2) Piknik integracyjny	1) Wycieczka „Krzyżacy i ziemia obiecana” 2) Piknik integracyjny „Nasz Cichy Świat”	1) Wycieczka „Świętokrzyska przygoda” 2) Festyn integracyjno-rekreacyjny „Nasz cichy świat”	1) Wycieczka pn. „Tam gdzie jeszcze nie byliśmy” 2) Piknik integracyjny z okazji Międzynarodowego Dnia Głuchego	1) Wycieczka pn. „Na zachód marsz” 2) Piknik integracyjny z okazji Międzynarodowego Dnia Głuchego	1) Wycieczka pn. „Na granicy województw” 2) Piknik integracyjny z okazji Międzynarodowego Dnia Głuchego
Kwota dofinansowania	1) 2 400,00 2) 1 000,00	1) 2 100,00 2) 1 000,00	1) 2 590,00 2) 1 200,00	1) 2 640,00 2) 1 200,00	1) 1 800,00 2) 1 200,00	1) 2 080,00 2) 1 200,00
7.Nazwa organizacji POLSKI ZWIĄZEK GŁUCHYCH Specjalistyczny Ośrodek Diagnostyki i rehabilitacji Dzieci i Młodzieży z Wadą Słuchu						
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	1) Impreza „mogę zostać św. Mikołajem” 2). Impreza „Malowane tradycje”	-	-	-	-	
Kwota dofinansowania	1) 1 515,00 2).1 515,00	-	-	-	-	
8.Nazwa organizacji STOWARZYSZENIE RODZICÓW DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH „MGIELKA”						
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	-	-	10- dniowe półkolonie	Półkolonie	Wycieczka	Wycieczka pn. „Wyjazd do Wrocławia”
Kwota dofinansowania	-	-	4 386,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
9.Nazwa organizacji FUNDACJA „DOBRE SŁOWO”						
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	-	-	1) Zajęcia grupowe dla dzieci pn. „Mikołaj tęskni za dziećmi” 2) Zajęcia grupowe pn. „Malowane kwiaty polskie”	1) Zajęcia grupowe dla dzieci pn. „Mikołaj tęskni za dziećmi” 2) Zajęcia grupowe pn. „Malowane kwiaty polskie”	1) Zajęcia grupowe dla dzieci pn. „Mikołaj tęskni za dziećmi” 2) Zajęcia grupowe pn. „Malowane kwiaty polskie”	-
Kwota	-	-	1) 1 790,00	1) 1 790,00	1) 1 790,00	-

dofinansowania			2) 1 790,00	2) 1 790,00	2) 1 790,00	
10.Nazwa organizacji	SIEDLECKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM „PRZYSTAŃ”					
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	-	-	-	Wycieczka pn. „Poznaj swój kraj”	Wycieczka pn. „Trójmiasto-2018”	Plener artystyczny, rekreacja, turystyka i wypoczynek dla osób niepełnosprawnych „Dźwierzyno-2019”
Kwota dofinansowania	-	-	-	1 777,00	2 200,00	4 320,00

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych PCPR Siedlce

Poniższa tabela przedstawia wykaz organizacji pozarządowych biorących udział w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych działających na rzecz m.in. osób niepełnosprawnych-mieszkańców Powiatu Siedleckiego na przestrzeni lat 2014-2019.

Tabela 16. Wykaz organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Powiatu Siedleckiego, biorących udział w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych w latach 2014-2019

1.Nazwa organizacji	CARITAS DIECEZJI SIEDLECKIEJ					
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	1) Prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych dla mieszkańców Powiatu Siedleckiego. 2) Wspieranie bezpłatną żywnością placówek, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Powiatu Siedleckiego. 3) Pomoc rzeczowa dla rodzin najuboższych z terenu Powiatu Siedleckiego w postaci artykułów żywnościowych, chemicznych, odzieży i sprzętu gospodarstwa domowego, sprzętu rehabilitacyjnego. 4) Organizacja letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Siedleckiego. 5) Prowadzenie specjalistycznego punktu konsultacyjno- interwencyjnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla mieszkańców Powiatu Siedleckiego.					
Kwota dofinansowania	1) 17 000,00 2) 1 000,00 3) 4 000,00 4) - 5) -	1) 10 000,00 2) - 3) - 4) 20 000,00 5) -	1) 15 000,00 2) - 3) - 4) 20 000,00 5) 5 000,00	1) 7 500,00 2) - 3) - 4) 20 000,00 5) 5 000,00	1) 5 000,00 2) - 3) - 4) 20 000,00 5) 5 000,00	1) 10 000,00 2) - 3) - 4) 20 000,00 5) 5 000,00
2.Nazwa organizacji	BANK ŻYWNOŚCI					
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	Wspieranie bezpłatną żywnością placówek, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Powiatu Siedleckiego.					
Kwota dofinansowania	2 000,00	-	-	-	-	-

3.Nazwa organizacji		POLSKI KOMITET POMOCY SPOŁECZNEJ				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	1) Prowadzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych dla mieszkańców Powiatu Siedleckiego. 2) Wspieranie bezpłatną żywnością placówek, organizacji pozarządowych działających na rzecz najuboższych mieszkańców z terenu Powiatu Siedleckiego. 3) Pomoc rzeczowa dla rodzin najuboższych z terenu Powiatu siedleckiego w postaci artykułów żywnościowych, chemicznych, odzieży i sprzętu gospodarstwa domowego.					
Kwota dofinansowania	1) 10 000,00 2) 1 000,00 3) 4 000,00	1) 10 000,00 2) - 3) -	1) 0,00 2) - 3) -	1) 7 500,00 2) - 3) -	1) 9 778,48 2) - 3) -	1) 5 000,00 2) - 3) -
4.Nazwa organizacji		SIEDLECKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z ZESPOŁEM DOWNA „ZAWSZE RAZEM”				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	Organizacja i prowadzenie zajęć zmierzających do aktywizacji i integracji społecznej dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z terenu powiatu siedleckiego.					
Kwota dofinansowania	-	-	2 000,0	-	-	-
5.Nazwa organizacji		FUNDACJA „ŻÓŁTY ŁATAWIEC”				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	Organizacja i prowadzenie zajęć zmierzających do aktywizacji i integracji społecznej dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z terenu Powiatu siedleckiego.					
Kwota dofinansowania	-	-	500,00	1 500,00	1 500,00	1 000,00
6.Nazwa organizacji		STOWARZYSZENIE RODZICÓW DZIECI NIEPEŁNOSPRAWNYCH „MGIELKA”				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	Organizacja i prowadzenie zajęć zmierzających do aktywizacji i integracji społecznej dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z terenu powiatu siedleckiego.					
Kwota dofinansowania	-	-	2 500,00	3 500,00	3 500,00	4 000,00
7.Nazwa organizacji		SIEDLECKIE STOWARZYSZENIE POMOCY OSOBOM Z CHOROBA ALZHEIMERA				
Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zadanie	Prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób z chorobą Alzheimera i innymi chorobami otępiennymi oraz dla osób przewlekle psychicznie chorych na terenie Powiaty Siedleckiego.					
Kwota dofinansowania	25 000,00	27 500,00	29 200,00	33 400,00	25 899,00	0,00

Zródło: Opracowania własne na podstawie danych PCPR Siedlce

Organizacje pozarządowe w dużym stopniu swoimi inicjatywami i ofertami usługowymi uzupełniają istniejącą infrastrukturę służącą rehabilitacji osób niepełnosprawnych, dlatego też wspieranie i przekazywanie środków finansowych organizacjom realizującym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych jest istotnym elementem polityki społecznej.

5. Założenia programu

Fundamentalnym założeniem Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2020 - 2030 jest wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i umożliwienie pełnego ich rozwoju na płaszczyźnie społecznej, zawodowej i ekonomicznej. Ponadto u podstaw ww. programu leży dążenie do realizacji kompleksowych działań skierowanych do osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin, jak również podniesienie jakości życia poprzez podjęcie przez samorząd powiatowy, samorządy gminne oraz organizacje pożytku publicznego działające na terenie Powiatu Siedleckiego i miasta Siedlce działań w celu wspierania profilaktyki, łagodzenia skutków niepełnosprawności, rozwoju usług rehabilitacyjnych i wyrównywania szans tych osób.

Najważniejszym obszarem, na który należy zwrócić uwagę w zakresie organizacji działań skierowanych do osób niepełnosprawnych jest niewątpliwie usuwanie barier społecznych i psychologicznych wpływających na wzmocnienie postaw mających na celu prowadzenie samodzielnego życia. Ważne jest stworzenie warunków, które prowadzić będą do zwiększenia integracji ze środowiskiem lokalnym, a w efekcie poprawy życiowej samodzielności osób niepełnosprawnych, jak również ich rodzin. Osoby niepełnosprawne nie tylko zmagają się z ograniczeniami spowodowanymi niepełnosprawnością, ale także przełamują negatywne stereotypy w społecznym odbiorze. Dotyczy to także rodzin osób niepełnosprawnych. Pokonywanie skutków niepełnosprawności może przyczynić się do osiągnięcia optymalnego poziomu życia przez osoby niepełnosprawne. Prowadzenie działań skierowanych do osób niepełnosprawnych i ich rodzin jest niezbędnym warunkiem wspomagającym zwiększenie aktywności tej części społeczności Powiatu Siedleckiego.

6. Cele operacyjne programu i ich realizatorzy.

Celem programu jest zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych i ich rodzin w życiu społecznym, zawodowym i gospodarczym Powiatu Siedleckiego poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw i obowiązków, jakie przysługują mieszkańcom. Cel ten będzie osiągnięty poprzez realizację następujących celów operacyjnych:

CEL 1. Wspieranie przemian, kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problematyki osób niepełnosprawnych

Możliwości tkwiące w osobach niepełnosprawnych są ograniczane przez warunki, w jakich odbywa się ich społeczne funkcjonowanie, a poczucie zagrożenia bytu jest silniejsze niż w przeciętnych rodzinach. Wynika to z występujących ograniczeń i utrudnień w społecznym funkcjonowaniu, ale także ze społecznego niezrozumienia ich potrzeb, a wręcz marginalizacji.

Niepełnosprawność narusza najcenniejsze wartości człowieka: zdrowie, sprawność fizyczną,

zdolność do wypełniania podstawowych zadań społecznych i stanowi przeszkodę w realizacji własnych celów. Postrzegana jest jako stan niepożądany, niekorzystny fakt społeczny, często nieświadomie wywołujący niepokój, budzący obawę, że i nas może spotkać podobny los. Brak kontaktów powoduje, że w ocenach kierujemy się silnie zakorzenionymi w świadomości stereotypami, mitami, niesprawdzonymi informacjami na podstawie, których przeciętny Polak postrzega osoby niepełnosprawne przez pryzmat ograniczeń, niskich rent, miernych sukcesów życiowych i zawodowych, skali bezradności i koniecznej pomocy. Takie postrzeganie sytuuje te osoby w roli klientów różnych instytucji pomocowych i powoduje ich marginalizację.

Ograniczenia sprawności kojarzone są jako odchylenia od normy, a kontakt z osobami niepełnosprawnymi budzi poczucie bezradności i zakłopotania. Społeczne oczekiwanie idzie w kierunku dokonywania zmian w samej osobie niepełnosprawnej poprzez leczenie, rehabilitację, przystosowanie.

Tymczasem problem osób niepełnosprawnych tkwi nie tylko w niepełnosprawności, ale także a może przede wszystkim, w osobach sprawnych. Istotna jest, zatem zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec organizacji życia osób niepełnosprawnych, gdyż właściwe otoczenie społeczne stymulująco wpływa na rozwiązywanie ich problemów.

SPOSÓB REALIZACJI:

- współpraca w organizowaniu integracyjnych imprez kulturalnych, rekreacyjnych, turystycznych i sportowych;
- prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych;
- promowanie i prezentacja twórczości artystycznej, kulturalnej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
- aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych i włączanie ich w życie społeczne;
- dostosowanie strony internetowej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- opracowanie i prowadzenie na stronie internetowej aktualnych informacji w zakresie ulg i uprawnień osób niepełnosprawnych;
- prowadzenie konsultacji społecznych działań dotyczących osób niepełnosprawnych w fazie planowania, wdrażania oraz ewaluacji wspólnie z przedstawicielami tego środowiska;
- bieżące informowanie osób niepełnosprawnych o działaniach do nich skierowanych.

REALIZATORZY: organizacje pozarządowe, PCPR, PUP, samorządy gminne i samorząd powiatowy, jednostki organizacyjne starostwa powiatowego.

ZASIĘG I CZAS TRWANIA: zadania będą realizowane na terenie Powiatu Siedleckiego w latach 2020 – 2030.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- pozytywne zmiany w świadomości społecznej odnośnie problematyki osób niepełnosprawnych;
- wzrost aktywności osób z niepełnosprawnością oraz organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

CEL 2. Pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w rozwiązywaniu codziennych problemów i zaspakajaniu podstawowych potrzeb socjalno- bytowych

Podstawowym celem działania na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin w rozwiązywaniu codziennych problemów jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych tj. przede wszystkim poprawa ich funkcjonowania w społeczeństwie poprzez zaspokojenie potrzeb socjalno- bytowych tych osób.

SPOSÓB REALIZACJI:

- realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej poprzez dofinansowanie do: likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, dofinansowanie do wyjazdów na 14 - dniowy turnus rehabilitacyjny i innych;
- zapewnienie całodobowej opieki poprzez umieszczanie w domach pomocy społecznej;
- informowanie o możliwościach uzyskania bezpłatnej pomocy w zakresie rzeczowym, finansowym, psychologicznym i prawnym;
- informowanie o prawach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym;
- podnoszenie świadomości rodzin w zakresie ich praw i obowiązków oraz wspieranie rodzin w pełnieniu ich ról i funkcji.

REALIZATORZY: samorząd powiatowy, PCPR, PPPP, GOPS -y, DPS, organizacje pozarządowe.

ZASIĘG I CZAS TRWANIA: zadania będą realizowane na terenie Powiatu Siedleckiego w latach 2020 – 2030.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- poprawa warunków życia osób niepełnosprawnych;
- wzrost stopnia zaspokojenia potrzeb z zakresu rehabilitacji społecznej.

CEL 3. Zwiększanie dostępu osób niepełnosprawnych do kształcenia i podnoszenia kwalifikacji.

Dostęp do edukacji jest podstawowym elementem, który decyduje o włączeniu osób niepełnosprawnych do życia społecznego. Działania dotyczą wszystkich etapów edukacji: począwszy od żłobka poprzez przedszkole, szkołę podstawową, szkołę ponadpodstawową, a także doskonalenie zawodowe przez cały okres aktywności zawodowej. Konieczne jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym, bez względu na stopień i rodzaj niepełnosprawności pełnego dostępu do edukacji, rozwijania osobowości, talentu, kreatywności, tak aby w pełni mogły wykorzystywać swój potencjał w zakresie możliwości intelektualnych i fizycznych. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w powszechnej edukacji jest ważne także z uwagi na proces integracji społecznej ze środowiskiem lokalnym.

SPOSÓB REALIZACJI:

- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym;
- wspieranie i motywowanie osób niepełnosprawnych do podnoszenia kwalifikacji;
- podejmowanie działań na rzecz równości w dostępie do edukacji na różnych poziomach;
- dofinansowywanie urządzeń umożliwiających uczenie się i podnoszenie kwalifikacji, pomoc w utrzymaniu ich sprawności technicznej oraz dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi tego sprzętu i oprogramowania;
- likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i transportowych związanych z dostępem do edukacji na wszystkich poziomach.

REALIZATORZY: samorząd powiatowy i samorządy gminne przy współpracy z samorządem wojewódzkim, PCPR, PFRON, PUP, organizacje pozarządowe.

ZASIĘG I CZAS TRWANIA: zadania będą realizowane na terenie Powiatu Siedleckiego w latach 2020 - 2030.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do kształcenia;
- wzrost poziomu wykształcenia wśród osób niepełnosprawnych.

CEL 4. Aktywizacja i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych odgrywa kluczową rolę w całym procesie rehabilitacji. Ma ona ogromne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania psychicznego i społecznego osób niepełnosprawnych. Integracja poprzez pracę stanowi jeden z najistotniejszych aspektów ich uczestnictwa w życiu społecznym. Aktywność zawodowa gwarantuje możliwość samodzielnego utrzymania się, poczucie własnej wartości, przydatności społecznej i zmniejszenie uczucia dyskryminacji oraz kontakty i wzbogacone formy uczestnictwa w życiu społecznym.

Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest niekorzystna. Wyraża się niskim poziomem aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Na taki stan rzeczy mają wpływ różne czynniki. Trudna sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy i niezadowalająca skuteczność uwarunkowana jest także stereotypami na temat osób niepełnosprawnych. Dlatego istotne jest, by zaproponować osobom niepełnosprawnym działania pozwalające na podniesienie ich kwalifikacji, a tym samym poprawę ich funkcjonowania na otwartym rynku pracy.

SPOSÓB REALIZACJI:

- prowadzenie kursów, szkoleń zawodowych i przekwalifikowujących, doradztwa zawodowego;
- rejestracja niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy;
- tworzenie stanowisk pracy przystosowanych dla osób niepełnosprawnych;
- wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- przygotowywanie pracodawców do pracy z osobami niepełnosprawnymi;
- specjalistyczne poradnictwo i pośrednictwo pracy;
- promowanie zatrudnienia poprzez udział w programach celowych PFRON;
- promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez zwrot miesięcznych kosztów zatrudniania pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy w zakresie czynności trudnych lub niemożliwych do wykonania przez pracownika na stanowisku pracy;
- objęcie szerokiej grupy osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP formą warsztatową z zakresu nauki umiejętności poszukiwania pracy i otrzymania zatrudnienia;
- stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym podejmowanie zatrudnienia;
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
- włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

REALIZATORZY: PUP, PFRON, samorząd powiatowy i samorządy gminne, organizacje pozarządowe, pracodawcy.

ZASIĘG I CZAS TRWANIA: zadania będą realizowane na terenie Powiatu Siedleckiego w latach 2020 – 2030.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- pozytywne zmiany w świadomości społecznej w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych;
- wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych i organizacji działających na ich rzecz;
- wzrost liczby pracujących osób niepełnosprawnych;
- poprawa kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

CEL 5. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Wstępna diagnoza realizacji celu strategicznego projektu na terenie Powiatu Siedleckiego wskazuje, że jest on realizowany fragmentarycznie przez różne podmioty od służby zdrowia, opieki społecznej po organizacje pozarządowe. Brak jest przepływu informacji pomiędzy podmiotami, a w szczególności brakuje kontroli i oceny przebiegu rehabilitacji danej osoby niepełnosprawnej.

Bardzo duże znaczenie w osiągnięciu pozytywnych rezultatów leczenia i usprawniania ma poradnictwo medyczne, socjalne i pedagogiczne oraz terapia psychologiczna. W przypadku niepełnosprawnego lub zagrożonego niepełnosprawnością dziecka działania te powinny być skierowane do jego rodziców. Ważne jest też wsparcie przez grupę innych rodziców dzieci z taką samą niepełnosprawnością. Odpowiednie postawy rodzicielskie wobec niepełnosprawnego dziecka pozwolą nie tylko na osiągnięcie pozytywnych rezultatów wczesnego leczenia i usprawniania oraz rehabilitacji psychologiczno- edukacyjnej, ale również pozwolą na jego możliwie pełen rozwój, a następnie uczestnictwo w życiu społecznym.

Można powiedzieć, że odwrotną sytuację mamy u osoby dorosłej, która na skutek wypadku czy choroby staje się osobą niepełnosprawną. Obok ewentualnej potrzeby ratowania życia, leczenie i rehabilitacja medyczna jest nieskuteczna bez wsparcia poradnictwem i ewentualną terapią. Jak wynika z praktyki, najlepsze rezultaty daje wsparcie udzielone przez inne osoby z taką samą niepełnosprawnością. Następnym elementem wsparcia wczesnego procesu leczenia i rehabilitacji jest szybkie i adekwatne zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny. Wszystkie osoby niepełnosprawne, które potrzebują tych przedmiotów i urządzeń, powinny mieć do nich swobodny dostęp, niezależnie od sytuacji finansowej.

SPOSÓB REALIZACJI:

- wczesne diagnozowanie potrzeb rehabilitacyjnych, szczególnie u dzieci i młodzieży;
- dofinansowywanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- dofinansowanie do zakupu wózka inwalidzkiego i skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej tych urządzeń;
- dofinansowanie do zakupu protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania technicznej oraz pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej tej protezy;
- likwidowanie barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej;
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym bezpłatnego wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego i przedmiotów ortopedycznych;
- skoordynowanie działań zmierzających do pełnego i adekwatnego w stosunku do rodzaju i stopnia niepełnosprawności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.

REALIZATORZY: PPPP, samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR, organizacje pozarządowe.

ZASIĘG I CZAS TRWANIA: zadania będą realizowane na terenie Powiatu Siedleckiego w latach 2020–2030.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- wzrost liczby osób niepełnosprawnych wyposażonych w niezbędny sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
- zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do rehabilitacji leczniczej oraz podniesienie poziomu świadczonych usług zdrowotnych.

CEL 6. Większy dostęp do dóbr i usług pozwalających na pełne uczestnictwo w życiu społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym, rekreacyjnym i turystycznym.

Warunkiem właściwej adaptacji i integracji osób niepełnosprawnych jest ich pełny i aktywny udział w różnych formach życia społecznego. Niezbędne w procesie kompleksowej rehabilitacji staje się podejmowanie działań zmierzających do stwarzania osobom niepełnosprawnym możliwości uczestnictwa w życiu kulturalnym, artystycznym, sportowym, rekreacyjnym i turystycznym.

SPOSÓB REALIZACJI:

- przeciwdziałanie degradacji infrastruktury istniejących warsztatów terapii zajęciowej;
- wspieranie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez dofinansowanie prowadzenia przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji;
- ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji poprzez udzielanie informacji o ulgach, uprawnieniach, prawach i obowiązkach osób niepełnosprawnych;
- uczestnictwo w kampaniach promocyjnych dotyczących problemów osób niepełnosprawnych;
- dofinansowywanie działań z udziałem osób niepełnosprawnych np. w formie wystaw, konkursów, zawodów sportowych, widowisk artystycznych i pikników integracyjnych;
- wsparcie działań z zakresu likwidacji barier transportowych i w komunikowaniu się;
- widoczne oznakowanie miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych oraz wydawanie kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych,

REALIZATORZY: samorząd powiatowy, samorządy gminne, PCPR i organizacje pozarządowe.

ZASIĘG I CZAS TRWANIA: zadania będą realizowane na terenie Powiatu Siedleckiego w latach 2020 – 2030.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- poprawa warunków życia osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie kulturalno- społeczne;
- dynamizacja procesu integracji społecznej.

CEL 7. Usprawnienie systemu wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez zwiększenie aktywności i efektywności działań podmiotów i organizacji z terenu powiatu.

Organizacje pozarządowe w dużym stopniu swoimi inicjatywami i ofertami uzupełniają istniejącą infrastrukturę służącą rehabilitacji osób niepełnosprawnych, dlatego też istotne jest zacieśnianie współpracy samorządu powiatowego z podmiotami i organizacjami samorządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

SPOSÓB REALIZACJI:

- udział pracowników samorządowych w szkoleniach z zakresu problematyki osób niepełnosprawnych;

- podejmowanie wspólnych przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych przez jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe;
- wspieranie organizacji spotkań i imprez o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym i turystycznym poprzez udzielanie dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych;
- udział w realizacji programów celowych wspierających środowisko osób niepełnosprawnych.

REALIZATORZY: samorząd powiatowy, samorządy gminne, organizacje pozarządowe, PCPR - przy współudziale PFRON.

ZASIĘG I CZAS TRWANIA: zadania będą realizowane na terenie Powiatu Siedleckiego w latach 2020 – 2030.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- wypracowanie skutecznych narzędzi i modelowych sposobów integrowania środowisk osób niepełnosprawnych;
- konsolidacja środowisk osób niepełnosprawnych;
- wzrost aktywności podmiotów i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów dotyczących procesu integracji tych osób w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami z niepełnosprawnością, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji.

CEL 8. Likwidacja barier architektonicznych, barier transportowych, barier technicznych oraz barier w komunikowaniu się

Bariery architektoniczne, urbanistyczne, w komunikowaniu się i techniczne są jednym z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z przysługującego im prawa do pełnego życia i zaspokajania swoich potrzeb na równi z innymi.

Przedmiotem szczególnego zainteresowania jest adaptacja i przystosowanie łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych, likwidacja progów, wyrównanie powierzchni podłóg i wyłożenie wykładziną antypoślizgową oraz umożliwienie samodzielnego wyjścia z domu (budowa podjazdu, montaż windy).

Pomocą objęte są głównie osoby niepełnosprawne ruchowo. Szczególnego wsparcia wymagają rodziny z małym dzieckiem, nad którym wieloletnia opieka często skutkuje niepełnosprawnością opiekunów - zwłaszcza samotnych matek.

SPOSÓB REALIZACJI:

- wspieranie w środowisku lokalnym działań zmierzających do likwidacji barier urbanistycznych, architektonicznych, transportowych, technicznych i w komunikowaniu się umożliwiających osobom niepełnosprawnym dostęp do budynków użyteczności publicznej w celu zwiększenia ich możliwości udziału w życiu publicznym;
- systematyczne dostosowywanie mieszkań do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez przyznawanie dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych i technicznych;
- tworzenie warunków społecznej komunikacji osób niepełnosprawnych poprzez udzielanie dofinansowania do likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych.

REALIZATORZY: samorząd powiatowy i gminny, jednostki samorządu powiatowego i pracodawcy przy współudziale PFRON.

ZASIĘG I CZAS TRWANIA: teren Powiatu Siedleckiego w latach 2020-2030.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- wzrost liczby obiektów użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- wzrost liczby mieszkań dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- ułatwienie dostępu do placówek leczniczych, oświatowych oraz kultury i rekreacji.

7. Monitoring i ewaluacja programu

Niezbędnym elementem prawidłowego wdrażania Programu jest jego monitorowanie oraz ocena jego realizacji. Systematyczne zbieranie oraz analizowanie ilościowych i jakościowych danych dotyczących poszczególnych zadań realizowanych w ramach celów operacyjnych, pozwoli na monitorowanie stopnia ich wykonania oraz wprowadzenie ewentualnych zmian.

Za prowadzenie monitoringu i ewaluację realizowanych działań odpowiedzialny będzie Koordynator Programu – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siedlcach. Dane do monitoringu pozyskiwane będą od realizatorów odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych zadań. Natomiast informacja na temat stopnia i sposobu realizacji Programu będzie przekazywana przez Zarząd Powiatu w Siedlcach, Radzie Powiatu w Siedlcach w ramach przedkładanego sprawozdania z realizacji Programu, którego termin złożenia będzie wynikał z planu pracy Rady Powiatu w Siedlcach.

8. Podsumowanie

Osoby niepełnosprawne są beneficjentami wszystkich praw, które przysługują osobom pełnosprawnym. Rzeczywiste zagwarantowanie praw człowieka wymaga opracowania mechanizmów wyrównywania szans osobom niepełnosprawnym i stworzenia im warunków do korzystania z pełni praw przysługujących wszystkim obywatelom. Kształtowanie przestrzeni architektonicznej dostępnej dla osób niepełnosprawnych, umożliwienie porozumiewania się z innymi ludźmi, dostęp do informacji oraz wyposażenie tej grupy osób w odpowiedni sprzęt techniczny są to zadania konieczne i powinny być realizowane w najpełniejszy sposób. Tylko wówczas nastąpi pełna integracja osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną oraz całym społeczeństwem.

Program wyznacza kierunki działania lokalnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych. Określa działania różnych instytucji i organizacji wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny. Zadania realizowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych wpłyną na wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, które umożliwią im funkcjonowanie w społeczności lokalnej oraz ograniczą zjawisko wykluczenia społecznego.

Do skutecznej realizacji zamierzonych celów niezbędna jest współpraca władz powiatowych, gminnych, organizacji pozarządowych oraz instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, mogących wspierać realizację Programu merytorycznie i finansowo.

O końcowym sukcesie i osiągnięciu poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych zadecyduje w dużej mierze charakter współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację niniejszego Programu.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU

Marek Gorzala

UZASADNIENIE

Zgodnie art. 4 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych. W myśl art. 12 pkt 11 cyt. ustawy, do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu. Na podstawie art. 35 a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Mając na uwadze powyższe podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU**

Marek Gorzala